

Udgivelsesdato/ : 11.04.2017
Revisionsdato
Dato for forrige udgave : 14.09.2015
Version: : 4.0

SIKKERHEDSDATABLAD

YaraLiva Tropicote

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn : YaraLiva Tropicote
Produktkode : PA34FG
Produkttype : Fast stof (granulater)

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Identificerede brugere

Industriel distribution.
Industriel anvendelse til fremstilling af kemikalie blandinger.
Professionel fremstilling af gødningsprodukter.
Professionel anvendelse til gødning på landbrug, læsning og spredning.
Professionel anvendelse til gødning i gartnerier.
Professionel anvendelse til flydende gødninger til spredning på åben mark.
Professionel anvendelse af kunstgødning, vedligeholdelse af udstyr.

Anvendelse der frarådes	: Anden ikke-specificeret industri
Årsag	: På grund af mangel på relateret erfaring eller relaterede data, kan leverandøren ikke godkende denne anvendelse.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Adresse : Yara Danmark Gødning A/S
Gade : Vesterballevej 27
Postnummer : 7000
By : Fredericia
Land : Danmark
Telefonnummer : +45 79 22 33 66
E-mail adresse på person : info.dk@yara.com

ansvarlig for dette SDS

1.4 Nødtelefon

Nationale rådgivende organ/Giftinformation

Navn : SOS Alarm 112
 Telefonnummer : +45 82 12 12 12 til Giftlinjen
 Timers brug : 24h

Leverandør

Telefonnummer : +45 89 88 22 86
 Timers brug : (7/24)

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Produktdefinition : Blanding

Klassificering i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassificering : Acute Tox. 4, H302
 Eye Dam. 1, H318

Dette produkt er klassificeret som farligt i henhold til forordning (EF) 1272/2008 med ændringer.

Se den komplette tekst med H-udtalelserne nævnt ovenfor i Afsnit 16.

Se afsnit 11 for mere detaljerede oplysninger om helbredspåvirkninger og symptomer.

2.2 Mærkningselementer

Farepiktogrammer :

Signalord : Fare

Faresætninger : H302 Farlig ved indtagelse.
 H318 Forårsager alvorlig øjenskade.

Sikkerhedssætninger

Forebyggelse : P280-b Bær beskyttelseshandsker samt beskyttelse af øjnene.
 P270 Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.
 P264-a Vask hænderne grundigt efter brug.

Reaktion : P305 VED KONTAKT MED ØJNENE:
 P351 Skyl forsigtigt med vand i flere minutter.
 P338 Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
 P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.
 P301 I TILFÆLDE AF INDTAGELSE:

- P312 I tilfælde af ubehag ring til en
GIFTINFORMATION eller en læge.
P330 Skyl munden.

Farlige indholdsstoffer : salpetersyre, ammoniumcalciumsalt

EU-regulativ (EC) Nr. 1907/2006 (REACH) Bilag XVII - Restriktioner for fremstilling, placering på markedet og brug af særligt farlige stoffer, blandinger og artikler : En eller flere af følgende er anvendelige; 3, 58 og 65.

Særlige krav til pakning

- Beholdere, som skal være forsynet med børnesikre lukninger** : Ikke relevant.
Følbar advarselstrekant : Ikke relevant.

2.3 Andre farer

- Stoffet opfylder kriterierne for PBT i henhold til Regulativ (EC) nr. 1907/2006, bilag XIII** : Ikke relevant.
Stoffet opfylder kriterierne for vPvB i henhold til Regulativ (EC) nr. 1907/2006, bilag XIII : Ikke relevant.
Andre farer, som ikke indebærer klassificering : Produktet danner en glat overflade, når det kombineres med vand.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2 Blandinger : Blanding

Produkt / ingrediens navn	Identifikatorer	%	Klassificering	Type
			Regulativ (EC) nr. 1272/2008 [CLP]	
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt	RRN: 01-2119493947-16 EC: 239-289-5 CAS : 15245-12-2	>= 90 - < 100	Acute Tox. 4, H302(oral) Eye Dam. 1, H318	[1]

Type

- [1] Stof klassificeret for en fysisk-, sundheds- eller miljøfare
[2] Stoffet har en af Arbejdstilsynet fastsat grænseværdi
[3] Stoffet opfylder kriterierne for PBT i henhold til Regulativ (EC) nr. 1907/2006, bilag XIII
[4] Stoffet opfylder kriterierne for vPvB i henhold til Regulativ (EC) nr. 1907/2006, bilag XIII
[5] Tilsvarende problematisk stof

Se den komplette tekst med H-udtalelserne nævnt ovenfor i Afsnit 16.

Der er ingen supplerende indholdsstoffer tilstede, som efter leverandørens nuværende kendskab og i anvendte koncentrationer, er klassificeret som sundhedsskadelige eller miljøfarlige, er PBT'er, vPvB'er eller tilsvarende problematiske stoffer, eller som er blevet tildelt en grænseværdi for arbejdspladsen og som derfor behøver nævnes i denne sektion.

Grænseværdier er nævnt under afsnit 8, hvis de er tilgængelige.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

- Øjenkontakt** : Skyl STRAKS øjnene med rindende vand i mindst 15 minutter og hold øjenlågene åbne. Kontroller for og fjern evt. kontaktlinser. Søg straks lægebehandling.
- Indånding** : Ved indånding flyttes den tilskadekomne ud i frisk luft. Søg straks lægebehandling. Hvis der stadig er mistanke om tilstedeværelse af røg, skal redningspersonen bære en passende filtermaske eller luftforsynet åndedrætsværn.
- Hudkontakt** : Vask forsigtigt med rigeligt sæbe og vand. Gnid ikke det angrebne område. Søg lægebehandling, hvis der udvikles irritation.
- Indtagelse** : Skyl munden med vand. Hvis materialet er indtaget, og den tilskadekomne er ved bevidsthed, gives små mængder vand at drikke. Forsøg ikke at fremkalde opkastning, medmindre lægelig rådgiver anbefaler det. Søg lægehjælp ved ubehag.
- Beskyttelse af førstehjælpere** : Der må ikke iværksættes handling, der medfører personlig risiko, eller uden passende uddannelse. Hvis der stadig er mistanke om tilstedeværelse af røg, skal redningspersonen bære en passende filtermaske eller luftforsynet åndedrætsværn. Det kan være farligt for den person, der giver hjælp, at yde mund-til-mund genoplivning. Vask forurenet tøj grundigt med vand, før det tages af, ellers anvend handsker.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Potentielle akutte helbredspåvirkninger

- Øjenkontakt** : Forårsager alvorlig øjenskade.
- Indånding** : Kan afgive gasser, dampe eller støv, der er meget irriterende eller ætsende for åndedrætssystemet. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Der kan efter eksponering opstå forsinkede alvorlige virkninger.
- Hudkontakt** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.
- Indtagelse** : Farlig ved indtagelse. Kan forårsage ætsningsskader i mund, hals og mave.

Tegn/symptomer på overeksponering

- Øjenkontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
smerte
løber i vand
rødmen
- Indånding** : Ingen specifikke data.
- Hudkontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
irritation
rødmen
- Indtagelse** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
mavesmerter

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

- Anmærkninger til lægen.** : Der bør behandles symptomatisk. Kontakt straks læge eller skadestue, hvis store mængder er blevet indtaget eller inhaleret. Ved indånding af nedbrydningsprodukter ved brand kan symptomerne være forsinkede. Den tilskadedekomne skal muligvis holdes under lægeopsyn i 48 timer.
- Særlige behandlinger** : Ingen specifik behandling.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler

- Passende slukningsmidler** : Anvend store mængder vand til brandslukning.
- Upassende slukningsmidler** : Anvend ikke kemiske brandslukningsmidler eller forsøg på at dæmpe branden med damp eller sand.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

- Risici ved stoffet eller blandinger** : Ingen specifik brand- eller eksplosionsfare
- Farlige nedbrydningsprodukter ved opvarmning** : Undgå at indånde støv, dampe og røg fra brændende materialer. Ved indånding af nedbrydningsprodukter ved brand kan symptomerne være forsinkede.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

- Særlige sikkerhedsforanstaltninger for brandmænd** : Hvis der er ildebrand, så isoler straks området ved at fjerne alle personer i nærheden af branden. Der må ikke iværksættes handling, der medfører personlig risiko, eller uden passende uddannelse.
- Særlige personlige værnemidler, som skal bæres af brandmandskabet** : Brandmænd bør bære passende beskyttelsesudstyr og selvforsynet, lufttilført åndedrætsapparat (SCBA) med fuld ansigtsmaske, som skal anvendes i positiv tryktilstand. Beklædning for brandfolk (inklusive hjelme,

beskyttelsesstøvler og handsker) i henhold til den europæiske standard EN 469 vil yde et grundlæggende beskyttelsesniveau ved kemikalie uheld.

Yderligere oplysninger : Ingen.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-akut personale : Der må ikke iværksættes handling, der medfører personlig risiko, eller uden passende uddannelse. Evakuer de omkringværende områder. Sørg for at unødvendige og ubeskyttede personer ikke kan komme ind. Rør ikke ved, eller gå ikke igennem det spildte materiale. Sørg for tilstrækkelig ventilation. Brug egnet åndedrætsværn ved utilstrækkelig ventilationen. Anvend passende, personligt beskyttelsesudstyr.

For beredskab i nødsituationer : Hvis særlig beklædning er påkrævet for at håndtere spildet, skal man være opmærksom på oplysninger i Afsnit 8 om passende og upassende materialer. Se også oplysninger under "For ikke-akut personale".

6.2 - Miljøbeskyttelsesforanstaltninger : Undgå spredning af spildt materiale og afstrømning og kontakt med jord, vandveje, afløb og kloakker. Underret myndighederne hvis produktet har medført miljøforurening (kloakker, vandveje, jord og luft).

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Lille udslip : Flyt beholdere væk fra spildområdet. Undgå støvdannelse. Brug af en støvsuger med HEPA-filter vil nedsætte støvspredning. Anbring spildt materiale i en særlig, mærket affaldsbeholder. Bortskaffes via en godkendt affaldsordning.

Stort udslip : Flyt beholdere væk fra spildområdet. Gå udslippet imøde i medvind. Undgå udslip til kloakker, vandløb, kældre eller lukkede områder. Undgå støvdannelse. Må ikke tørfejes. Støvsug støv op med udstyr, der er forsynet med HEPA-filter, og anbring det i en lukket, mærket affaldsbeholder. Bortskaffes via en godkendt affaldsordning.

6.4 Henvisning til andre punkter : Se Afsnit 1 for kontaktoplysninger i nødsituationer.
Se Afsnit 8 for oplysninger om passende, personligt beskyttelsesudstyr.
Se Afsnit 13 for yderligere oplysninger om affaldshåndtering.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

Oplysningerne i dette afsnit indeholder generelle råd og vejledning. Listen over identificerede anvendelser i Afsnit 1 bør konsulteres for at få oplysninger relaterede til specifik brug ved scenarier for eksponering.

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

- Beskyttelsesforanstaltninger** : Brug egnede personlige værnemidler (se sektion 8). Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller beklædning. Må ikke indtages. Hvis materialet ved normal brug udgør en risiko for vejtrækningen, må det kun anvendes med tilstrækkelig ventilation eller brug af passende åndedrætsværn. Opbevares i den originale beholder eller godkendt alternativ, der er fremstillet af et tilsvarende materiale, hold den tæt lukket, når den ikke bruges. Tomme beholdere fastholder produktrester og kan derfor være farlige. Genbrug ikke beholderen.
- Råd om generel arbejdsmæssig hygiejne** : Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i områder, hvor dette produkt håndteres, oplagres og forarbejdes. Brugere skal vaske hænder og ansigt, før de spiser, drikker eller ryger. Fjern tilsmudset tøj og beskyttelsesudstyr, før der går ind på arealer til spisning. Se også Afsnit 8 for yderligere oplysninger om hygiejniske foranstaltninger.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

- Anbefalinger** : Opbevares i henhold til lokale regler. Opbevares i original emballage, beskyttet fra direkte sollys på et tørt, køligt og velventileret sted, væk fra uforenelige materialer (se Punkt 10) samt føde- og drikkevarer. Opbevares under lås. Hold beholderen tæt lukket og forseglet, indtil den skal bruges. Åbnede beholdere skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage. Må ikke opbevares i umærkede beholdere. Skal indesluttet forsvarligt for at undgå miljøforurening. Holdes væk fra: organiske materialer, olie og fedt.

7.3 Særlige anvendelser

- Anbefalinger** : Ikke tilgængelig.
- Løsninger specifikt til industrisektoren** : Ikke tilgængelig.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

Listen over identificerede anvendelser i punkt 1 bør konsulteres for at få enhver oplysning relateret til specifik brug ved eksponeringsscenerier.

8.1 Kontrolparametre

Arbejdstilsynets grænseværdier

- Bemærkning** : Ingen kendt grænseværdi.
- Anbefalede målingsprocedurer** : Hvis dette produkt indeholder ingredienser med eksponeringsgrænser, kan det være nødvendigt at foretage personlig og biologisk overvågning samt overvågning af atmosfæren på arbejdspladsen for at kontrollere effektiviteten af

ventilationen og andre kontrolforanstaltninger og/eller nødvendigheden for at anvende åndedrætsværn. Der bør henvises til overvågningsstandarder, såsom følgende: Europæisk Standard EN 689 (Luftundersøgelse. Arbejdspladsluft. Vejledning i vurdering af eksponering ved inhalation af kemiske stoffer i forhold til grænseværdier og målestrategi) Europæisk Standard EN 14042 (Arbejdspladsluft - Vejledning i anvendelse og brug af fremgangsmåder til vurdering af eksponering for kemiske og biologiske stoffer) Europæisk Standard EN 482 (Arbejdspladsluft - Generelle krav til ydeevne ved procedurer til måling af kemiske midler) Reference til nationale vejledningsdokumenter for metoder til fastsættelse af farlige stoffer vil også være påkrævet.

DNEL'er/DMEL'er

Produkt / ingrediens navn	Type	Eksponering	Værdi	Befolkning	Effekter
salpetersyre, ammoniumcalci umsalt	DNEL	Langvarig Dermal	13,9 mg/kg bw/dag	Arbejdere	Systemisk
salpetersyre, ammoniumcalci umsalt	DNEL	Langvarig Indånding	98 mg/m ³	Arbejdere	Systemisk

PNEC'er

Produkt / ingrediens navn	Type	Beholderoplysninger	Værdi	Metodeoplysning
salpetersyre, ammoniumcalciumsult	PNEC	Rensningsanlæg til spildevand	18 mg/l	Vurderingsfaktorer

8.2 Eksponeringskontrol

Egnede ingeniørmæssige kontrolfunktioner : Hvis anvendelsen danner støv, røg, gas, dampe eller tåge, skal der bruges afskærmning af processerne, lokal udsugningsventilation eller andre tekniske kontroller til at holde arbejdernes eksponering for luftbårne forureningsstoffer under eventuelle anbefalede eller lovmæssige grænseværdier.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger

Hygiejniske foranstaltninger : Der skal være mulighed for at skylle øjne og vaske huden på stedet.

Beskyttelse af øjne/ansigt : Der bør anvendes beskyttelsesbriller, som overholder en godkendt standard, når en risikovurdering angiver, at det er nødvendigt for at undgå udsættelse for væskesprøjt, spraytåger, gasser eller støv. Anbefalet: Tætsiddende beskyttelsesbriller CEN: EN166

Beskyttelse af hud

Beskyttelse af hænder : Når kemiske produkter håndteres, bør der på alle tidspunkter anvendes kemikalieresistente, uigennemtrængelige handsker, som overholder en

godkendt standard, hvis en risikovurdering angiver, at det er nødvendigt. Til generel anvendelse anbefaler vi typisk handsker med en tykkelse, der er større end 0,35 mm. Det skal understreges, at handskens tykkelse ikke nødvendigvis er en god indikator for god modstand ift. et bestemt kemikalie, fordi handskens gennemtrængningsmodstand afhænger af den præcise sammensætning af handskematerialet.
> 8 timer (gennembrudstid): Beskyttelseshandsker skal bæres under normale anvendelsesforhold.

- Beskyttelse af krop** : Personligt beskyttelsesudstyr til kroppen bør udvælges på grundlag af den opgave, der skal udføres, og de involverede risici.
- Anden hudbeskyttelse** : Passende fodtøj og al yderligere beskyttelse af huden bør anvendes baseret på opgaven, som skal udføres og de involverede risici, og bør godkendes af en specialist før håndtering af dette produkt.
- Beskyttelse af åndedrætsorganer** : Ved utilstrækkelig udluftning anvendes åndedrætsværn. Anbefalet: Filter P2 (EN 143)
- Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet** : Emissioner fra udluftnings- eller arbejdsudstyr bør kontrolleres for at sikre, at de opfylder de juridiske krav for miljøbeskyttelse.
I visse tilfælde vil det være nødvendigt med luftrensere, filtre eller andre tekniske modifikationer til udstyret for at reducere emissionerne til acceptable niveauer.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende

- Fysisk tilstandsform** : Fast stof (granulater)
- Farve** : Hvid.
- Lugt** : Lugtfri.
- Lugtgrænse** : Ikke bestemt.
- pH** : 6,3 [Konc. (% vægt / vægt): 110 g/l]

- Smeltepunkt/frysepunkt** : Nedbrydes: 400 °C

- Startkogepunkt og kogeinterval** : Ikke bestemt
- Flammepunkt** : Ikke bestemt
- Fordampningsgrad** : Ikke bestemt
- Brandbarhed (fast, luftart)** : Ikke-brandfarligt.

- Øvre/nedre grænser for antænding eller eksplosion** : **Nedre:** Ikke bestemt
Øvre: Ikke bestemt
- Damptryk** : Ikke bestemt
- damp densitet** : Ikke bestemt
- Relativ massefylde** : Ikke bestemt
- Densitet af massegoods** : 1.100 kg/m³

Opløselighed(er)	:	Opløselig i følgende materialer: koldt vand
Oktanolvand fordelingskoefficient	:	Ikke bestemt
Selvantændelsestemperatur	:	Ikke bestemt
Viskositet	:	Dynamisk: Ikke bestemt Kinematisk: Ikke bestemt
Eksplosionsegenskaber	:	Ingen.
Oxiderende egenskaber	:	Ingen.

9.2 Andre oplysninger

Ingen yderligere oplysninger.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

<u>10.1 Reaktivitet</u>	:	Ingen specifikke testdata relateret til reaktivitet er tilgængelige for dette produkt eller dets ingredienser.
<u>10.2 Kemisk stabilitet</u>	:	Produktet er stabilt.
<u>10.3 Risiko for farlige reaktioner</u>	:	Under normale opbevarings- og anvendelsesforhold opstår der ingen farlige reaktioner.
<u>10.4 Forhold, der skal undgås</u>	:	Undgå kontaminering fra enhver kilde, inklusive metaller, støv og organiske materialer.
<u>10.5 Materialer, der skal undgås</u>	:	alkalier brandbare materialer Reducerende materialer organiske materialer Syrer
<u>10.6 Farlige nedbrydningsprodukter</u>	:	Ved normale opbevarings- og brugsforhold bør der ikke dannes farlige nedbrydningsprodukter.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet

Produkt / ingrediens navn	Resultat	Arter	Dosis	Eksponering	Referencer
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt					
	LD50 Oral	Rotte	500 mg/kg OECD 423	Ikke relevant.	IUCLID 5
	LD50 Dermal	Rotte	> 2.000 mg/kg OECD 402	Ikke relevant.	

Konklusion/Sammendrag : Farlig ved indtagelse.

Estimater for akut toksicitet

Måde for optagelse	ATE værdi
Oral	502 mg/kg

Irritation/ætsning

Produkt / ingrediens navn	Resultat	Arter	Score	Eksponering	Observation	Referencer
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt	Øjne - Irriterer kraftigt OECD 405	Kanin	Ikke relevant	24 - 72 h	21 dage	IUCLID 5

Konklusion/Sammendrag

- Hud** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.
Øjne : Forårsager alvorlig øjenskade.
Respiratorisk : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Overfølsomhed**Konklusion/Sammendrag**

- Hud** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.
Respiratorisk : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Mutagenicitet

- Konklusion/Sammendrag** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Carcinogenicitet

- Konklusion/Sammendrag** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Reproduktionstoksicitet

Produkt / ingrediens navn	Modertoksicitet	Frugtbarhed	Udviklingsgift	Arter	Dosis	Eksponering	Referencer
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt	Negativ	Negativ	Negativ	Rotte	Oral : 1500 mg/kg OECD 422	53 dage	IUCLID 5

- Konklusion/Sammendrag** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Teratogenicitet

- Konklusion/Sammendrag** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Oplysninger om mulige eksponeringsbaner** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Potentielle akutte helbredspåvirkninger

- Indånding** : Kan afgive gasser, dampe eller støv, der er meget irriterende eller ætsende for åndedrætssystemet. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Der kan efter eksponering opstå forsinkede alvorlige virkninger.
- Indtagelse** : Farlig ved indtagelse. Kan forårsage ætsningsskader i mund, hals og mave.
- Hudkontakt** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.
- Øjenkontakt** : Forårsager alvorlig øjenskade.

Symptomer, som vedrører de fysiske, kemiske og toksikologiske egenskaber

- Indånding** : Ingen specifikke data.
- Indtagelse** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: mavesmerter
- Hudkontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: irritation
rødmen
- Øjenkontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende: smerte løber i vand rødmen

Forsinkede og øjeblikkelige påvirkninger samt kroniske påvirkninger fra kort- og langvarig eksponering

Eksponering i kort tid

- Potentielle øjeblikkelige effekter** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Potentielle forsinkede effekter** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Eksponering i lang tid

- Potentielle øjeblikkelige effekter** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Potentielle forsinkede effekter** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

Potentielle kroniske sundhedseffekter

Produkt / ingrediens navn	Resultat	Arter	Dosis	Eksponering	Referencer
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt	Sub-akut NOAEL Oral	Rotte	> 1.000 mg/kg OECD 407	28 dage	IUCLID 5

- Konklusion/Sammendrag** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Generelt** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Carcinogenicitet** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Mutagenicitet** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

- Teratogenicitet** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.
- Udviklingseffekter** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.
- Fertilitets effekter** : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Produkt / ingrediens navn	Resultat	Arter	Eksposering	Referencer
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt				
	Akut LC50 447 mg/l Ferskvand	Fisk	48 h	IUCLID 5
	Akut EC50 > 100 mg/l Ferskvand OECD 202	Dafnie	48 h	IUCLID 5
	Akut LC50 > 100 mg/l Ferskvand OECD 201	Alger	72 h	IUCLID 5
	Akut EC50 > 1.000 mg/l Aktiveret slam OECD 209	Aktiveret slam	3 h	IUCLID 5

Konklusion/Sammendrag : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Konklusion/Sammendrag : Let bionedbrydelighed i planter og jord.

Produkt / ingrediens navn	Halveringstid i vand	Fotolyse	Bionedbrydelighed
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt			
	Ikke relevant.	Ikke relevant.	Ikke relevant for uorganiske stoffer.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Produkt / ingrediens navn	LogPow	BCF	mulighed
salpetersyre, ammoniumcalciumsalt	< 0	Ikke relevant.	lav

Konklusion/Sammendrag : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

12.4 Mobilitet i jord

- Fordelingskoefficient for jord/vand (KOC)** : Ikke tilgængelig.
- Mobilitet** : Dette produkt transporteres muligvis med overflade- eller

grundvandsstrømmen, da vandopløseligheden er: høj

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

- PBT** : Ikke relevant.
- vPvB** : Ikke relevant.

12.6 Andre negative virkninger : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

Oplysningerne i dette afsnit indeholder generelle råd og vejledning. Listen over identificerede anvendelser i Afsnit 1 bør konsulteres for at få oplysninger relaterede til specifik brug ved scenarier for eksponering.

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Produkt

- Metoder for bortskaffelse** : Produktion af affald bør undgås eller minimeres hvor som helst, det er muligt. Bortskaffelse af dette produkt, opløsninger og eventuelle biprodukter bør til enhver tid overholde kravene i lovgivningen om miljøbeskyttelse og bortskaffelse af affald og alle regionale og lokale myndigheders eventuelle krav. Overskudsprodukter og produkter der ikke kan genbruges bortskaffes via en godkendt affaldsordning. Ubehandlet affald må ikke smides i kloakken med mindre det er fuldstændig i overensstemmelse med alle kompetente myndighedskrav.
- Farligt Affald** : Ja.

Europæisk affaldskatalog (EWC)

Affaldskode	Affaldsbetegnelse
06 10 02*	Affald indeholdende farlige stoffer

Emballage

- Metoder for bortskaffelse** : Produktion af affald bør undgås eller minimeres hvor som helst, det er muligt. Affaldsemballage bør genbruges. Forbrænding eller deponering på losseplads bør kun overvejes, hvis genvinding ikke er gennemførligt. Tøm emballagen for resterende indhold ved rysting. Tøm emballage kan bortskaffes som ikke farligt affald eller returneres for recirkulering
- Særlige forholdsregler** : Materialet og dets beholder skal bortskaffes på en sikker måde.
Der skal udvises omhu ved håndtering af tomme beholdere, som ikke er blevet rengjorte eller skyllede. Tomme beholdere eller den indvendige beklædning kan indeholde rester fra produktet.
Undgå spredning af spildt materiale og afstrømning og kontakt med jord, vandveje, afløb og kloakker.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Lovgivning: ADR/RID	
14.1 UN-nummer	Ikke reguleret.
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Ikke relevant.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke relevant.
14.4 Emballagegruppe	Ikke relevant.
14.5 Miljøfarer	Nej.
Yderligere oplysninger	

Lovgivning: ADN	
14.1 UN-nummer	Ikke reguleret.
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Ikke relevant.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke relevant.
14.4 Emballagegruppe	Ikke relevant.
14.5 Miljøfarer	Nej.
Yderligere oplysninger	
<u>Fare kode</u>	: Ikke relevant.

Lovgivning: IMDG	
14.1 UN number	Ikke reguleret.
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Ikke relevant.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke relevant.
14.4 Emballagegruppe	Ikke relevant.
14.5 Miljøfarer	Nej.
Yderligere oplysninger	
<u>Marine pollutant (Forurener havet)</u>	: Nej.

Lovgivning: IATA	
14.1 UN number	Ikke reguleret.
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Ikke relevant.
14.3 Transportfareklasse(r)	Ikke relevant.
14.4 Emballagegruppe	Ikke relevant.
14.5 Miljøfarer	Nej.
Yderligere oplysninger	
<u>Marine pollutant (Forurener havet)</u>	: Nej.

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren : Transport indenfor fabriksområdet: Personer, der transporterer produktet skal have kendskab til forholdsregler ved spild og uheld.

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden
Ikke relevant.

14.8 IMSBC

Bulk cargo shipping name : CALCIUM NITRATE FERTILIZER
Class : Ikke relevant.
Group : C
Marpol V : Non-HME

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

EU-regulativ (EC) Nr. 1907/2006 (REACH)

Bilag XIV - Fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse

Bilag XIV: Ingen af bestanddelene er angivet.

Særligt problematiske stoffer: Ingen af bestanddelene er angivet.

EU-regulativ (EC) Nr. 1907/2006 (REACH) Bilag XVII - Restriktioner for fremstilling, placering på markedet og brug af særligt farlige stoffer, blandinger og artikler : En eller flere af følgende er anvendelige; 3, 58 og 65.

Andre EU regler Europa's register : Alle bestanddele er enten angivne eller undtagede.

Seveso Direktiv

Dette produkt er ikke kontrolleret under Seveso-direktivet.

Nationale regler

Danmark – Kræftrisiko : Ikke tilgængelig.
Lavtkogende væsker : Ikke tilgængelig.
Anvendelsesbegrænsninger : Må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år, jævnfør Arbejdsministeriets bekendtgørelse om unges farlige arbejde.
Bekendtgørelse Nr. 571 om aerosoler : Ikke relevant.
Listen over uønskede stoffer : Ikke på listen
Bemærkninger : Efter vores bedste overbevisning gælder ingen andre nationale regler.

15.2 : Komplet.
Kemikaliesikkerhedsvurdering

PUNKT 16: Andre oplysninger

- Forkortelser og initialord** :
- ATE = Vurdering af Akut Toksicitet
 - CLP = Lovgivning om Klassificering, Mærkning og Emballering af stoffer og blandinger [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 1272/2008]
 - DNEL-værdi = Derived-No-Effect-Level
 - DMEL-værdi = Derived-Minimal-Effect-Level
 - EUH sætning = CLP-specificeret faresætning
 - PNEC-værdi = Predicted-No-Effect-Concentration
 - RRN = REACH Registreringsnummer
 - PBT = Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk
 - vPvB = Meget Persistent og Meget Bioakkumulerende
 - bw = Kropsvægt
- Vigtige litteraturhenvisninger og kilder til data** :
- EU REACH IUCLID5 CSR.
 - National Institute for Occupational Safety and Health, U.S. Dept. of Health, Education, and Welfare, Reports and Memoranda Registry of Toxic Effects of Chemical Substances.
 - Sphera Solutions Inc., 4777 Levy Street, St Laurent, Quebec HAR 2P9, Canada.
 - Regulation (EC) No 1272/2008 Annex VI.

Procedure brugt til at tilvejebringe klassificeringen i henhold til Regulativ (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassificering	Begrundelse
Acute Tox. 4, H302	Kalkulationsmetode
Eye Dam. 1, H318	Kalkulationsmetode

- Komplet tekst af forkortede H-udtalelser** :
- H302** Farlig ved indtagelse.
 - H318** Forårsager alvorlig øjenskade.
- Komplet tekst af klassificeringer [CLP/GHS]** :
- Acute Tox. 4, H302:** AKUT TOKSICITET (oral) - Kategori 4
 - Eye Dam./Irrit. 1, H318:** ALVORLIGE ØJENSKADER/ØJENIRRITATION - Kategori 1

Revisionskommentarer : Sikkerhedsdatabladet er opdateret i henhold til Kommissionens forordning (EU) 2015/830.

- Udskrivningsdato** : 12.06.2017
- Udgivelsesdato/** : 11.04.2017
- Revisionsdato**
- Dato for forrige udgave** : 14.09.2015
- Version:** : 4.0
- Udarbejdet af** : Yara Chemical Compliance (YCC).

|| Angiver oplysninger, der er ændret fra den tidligere udgave.

Bemærkning til læseren

Efter vores bedste overbevisning er informationerne indeholdt i dette sikkerhedsdatablad korrekte på datoen for dets udstedelse. Formålet med informationerne er

sikkerhedsvejledning og vedrører udelukkende det specifikke stof og dets anvendelses muligheder. Informationerne finder ikke nødvendigvis anvendelse på stoffer når disse kombineres med andre stoffer, eller anvendes på andre måder end de heri beskrevne, eftersom alle stoffer kan have ukendte risici og bør bruges med forsigtighed. Ansvar for den endelige bedømmelse af stoffets anvendelighed påhviler udelukkende brugeren.

Bilag til det udvidede sikkerhedsdataark (eSDS) - Scenarie for eksponering:

Identifikation af stof eller blanding

Produktdefinition : Blanding

Produktnavn : YaraLiva Tropicote

Information om eksponeringsscenarie : For hver risiko, for hvilken en klassificering forefindes, er relevante eksponeringsscenarier vedhæftet.

Bilag til det udvidede sikkerhedsdataark (eSDS) - Scenarie for eksponering:

Punkt 1 – Titel

Kort titel på scenarie for eksponering : Yara - salpetersyre, ammoniumcalciums salt - Fordeling, Sammensætning

Identificeret brugsnavn : Industriel distribution.
Industriel anvendelse til fremstilling af gødningsblandinger.

Stof leveret til denne brug i form af : Som sådan, I en blanding

Liste over brugsbeskrivelser

Process kategori : PROC01, PROC02, PROC03, PROC05, PROC08a, PROC08b, PROC09, PROC14, PROC15, PROC19

Kategori for Frigivelse til Miljøet (ERC) : ERC02, ERC03

Markedssektor efter type af kemisk produkt : PC01, PC04, PC09a, PC11, PC12, PC15, PC16, PC20, PC21, PC29, PC35, PC37, PC39, SU 0: Other: K15000, R30 200, H15100, PC 0: Andre: UCN P15100, PC 0: Andre: UCN K35000, O05990, O40000

Efterfølgende brugslevetid relevant for denne anvendelse : Nej.

Nummer på ES : 02780-2/2015-03-15

Punkt 2 – Eksponeringskontrol

Eventuelt scenarie for eksponering som kontrollerer miljømæssig eksponering for: Alle
Dette produkt er ikke klassificeret i henhold til EU lovgivning., *** to be translated (No exposure assessment presented for the environment.) ***

Eventuelt scenarie for eksponering som kontrollerer eksponering af arbejdere for:

Karakteristika for produkt : Uorganisk salt.

Koncentration af stoffet i blanding eller artikel : <= 100 %

Fysisk tilstandsform : Fast stof.
Granuleret masse
Væske.
Smeltet masse
Prills

Støv	: Faste stoffer, lav støvafgivelse
Frekvens og varighed af anvendelse	: Brug varighed (t/d): < 8
Område for brug:	: Indendørs
Kontrolforanstaltninger for ventilation	: Sørg for en grundlæggende standard for generel ventilation (1 til 3 luftskift per time)., Der kræves ingen speciel ventilation.
Forhold og foranstaltninger relateret til personlig beskyttelse, hygiejne og sundhedsevaluering	
Råd om generel arbejdsmæssig hygiejne	: Vær opmærksom på en god general hygiejne og husholdning., Vask hænder og ansigt før pauser og øjeblikkeligt efter håndtering af produktet., Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.
Personlig beskyttelse	: Forårsager alvorlig øjenskade., Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelseshandsker og -briller/ansigtsskærm., Anvend passende handsker testet iht. EN374., Bær arbejdstøj med lange ærmer., Om nødvendigt:, Beskyttelsesbriller eller ansigtssværm., Se afsnit 8 på sikkerhedsdataarket (personligt beskyttelsesudstyr).

Punkt 3 — Beregning over eksponering og reference til dens kilder

Beregning over eksponering og reference til dens kilder - Arbejdere:	
Vurdering af eksponering (menneskelig):	: Eventuelt scenarie : Alle Kvalitativ metode brugt til at konkludere sikker brug.
Forventet eksponering	: Ikke bestemt Oral eksponering forventes ikke at forekomme. Se afsnit 8 i SDS, DNEL.

Punkt 4 — Vejledning til bruger længere nede til evaluering om, hvordan denne arbejder inden for grænserne sat af ES

Miljø	: Ikke relevant.
Sundhed	: Ikke relevant.

Forkortelser og initialord	
Process kategori	: PROC01 - Anvendelse i lukket proces, ingen sandsynlighed for eksponering PROC02 - Anvendelse i lukket, kontinuerlig proces med kontrolleret lejlighedsvis eksponering PROC03 - Anvendelse i lukket batchproces (syntese eller formulering)

	<p>PROC05 - Blanding eller iblanding i batchprocesser til formulering af kemiske produkter og artikler (flere stadier og/eller betydelig kontakt)</p> <p>PROC08a - Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/udtømning) fra/til kar/store beholdere på ikkededikerede anlæg</p> <p>PROC08b - Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/tømning) fra/til kar/store beholdere på dedikerede anlæg</p> <p>PROC09 - Overførsel af stof eller kemisk produkt til små beholdere (dedikeret linje til påfyldning, herunder vejning)</p> <p>PROC14 - Fremstilling af kemiske produkter og artikler ved tabletering, komprimering, ekstrudering og pelletering</p> <p>PROC15 - Anvend en laboratoriereagens</p> <p>PROC19 - Manuel blanding med tæt kontakt, hvor der kun er personlige værnemidler til rådighed</p>
Kategori for Frigivelse til Miljøet (ERC)	<p>: ERC02 - Formulering af kemiske produkter</p> <p>ERC03 - Formulering i materialer</p>
Markedssektor efter type af kemisk produkt	<p>: PC01 - Klæbestoffer, tætningsmidler</p> <p>PC04 - Frostbeskyttelsesmidler og afisningsprodukter</p> <p>PC09a - Belægninger og maling, fortyndere, farvefjernere</p> <p>PC11 - Sprængstoffer</p> <p>PC12 - Gødning</p> <p>PC15 - Produkter til behandling af ikke-metalliske overflader</p> <p>PC16 - Varmetransporterende væsker</p> <p>PC20 - Produkter som pH-regulerende midler, flokkuleringsmidler, fældningsmidler og neutraliseringsmidler</p> <p>PC21 - Laboratoriekemikalier</p> <p>PC29 - Farmaceutiske produkter</p> <p>PC35 - Vaske- og rensesprodukter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter)</p> <p>PC37 - Vandbehandlingskemikalier</p> <p>PC39 - Kosmetiske produkter, produkter til personlig pleje</p> <p>SU 0: Other: K15000 - koaguleringsmidler</p> <p>R30 200 - Raw materials for production of glass and ceramics</p> <p>H15100 - Curing Agents - Concrete hardeners</p> <p>PC 0: Andre: UCN P15100 - Acceleratorer</p> <p>PC 0: Andre: UCN K35000 - Byggematerialer (byggematerialer)</p> <p>O05990 - Drilling chemicals - Other drilling chemicals</p> <p>O40000 - Oxiderende middel.</p>

Bilag til det udvidede sikkerhedsdataark (eSDS) - Scenarie for eksponering:

Punkt 1 – Titel

Kort titel på scenarie for eksponering : Yara - salpetersyre, ammoniumcalciumsalt - Professionel, Kunstgødning.

Identificeret brugsnavn : Professionel fremstilling af gødningsprodukter.
 Professionel anvendelse til gødning på landbrug, læsning og spredning.
 Professionel anvendelse til gødning i gartnerier.
 Professionel anvendelse til flydende gødninger til spredning på åben mark.
 Professionel anvendelse af kunstgødning, vedligeholdelse af udstyr.

Stof leveret til denne brug i form af : Som sådan, I en blanding

Liste over brugsbeskrivelser

Process kategori : PROC02, PROC03, PROC05, PROC08a, PROC08b, PROC09, PROC11, PROC13, PROC15, PROC19, PROC26
Kategori for Frigivelse til Miljøet (ERC) : ERC08a, ERC08b, ERC08d, ERC08e
Markedssektor efter type af kemisk produkt : PC12
Afsnit vedr. slutanvendelse : SU01, SU10
Efterfølgende brugslevetid relevant for denne anvendelse : Nej.

Nummer på ES : 02783-2/2015-03-15

Punkt 2 – Eksponeringskontrol

Eventuelt scenarie for eksponering som kontrollerer miljømæssig eksponering for: Alle
 Dette produkt er ikke klassificeret i henhold til EU lovgivning., *** to be translated (No exposure assessment presented for the environment.) ***

Eventuelt scenarie for eksponering som kontrollerer eksponering af arbejdere for:

Karakteristika for produkt : Uorganisk salt.

Koncentration af stoffet i blanding eller artikel : <= 100 %

Fysisk tilstandsform : Fast stof.

	Granuleret masse Væske. Smeltet masse Prills
Støv	: Faste stoffer, lav støvafgivelse
Frekvens og varighed af anvendelse	: Brug varighed (t/d): < 8
Område for brug:	: Indendørs, Udendørs
Kontrolforanstaltninger for ventilation	: Sørg for en grundlæggende standard for generel ventilation (1 til 3 luftskift per time)., Der kræves ingen speciel ventilation.
Forhold og foranstaltninger relateret til personlig beskyttelse, hygiejne og sundhedsevaluering	
Råd om generel arbejdsmæssig hygiejne	: Vær opmærksom på en god general hygiejne og husholdning., Vask hænder og ansigt før pauser og øjeblikkeligt efter håndtering af produktet., Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.
Personlig beskyttelse	: Forårsager alvorlig øjenskade., Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelseshandsker og -briller/ansigtsskærm., Anvend passende handsker testet iht. EN374., Bær arbejdstøj med lange ærmer., Om nødvendigt:, Beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm., Se afsnit 8 på sikkerhedsdataarket (personligt beskyttelsesudstyr).

Punkt 3 — Beregning over eksponering og reference til dens kilder

Beregning over eksponering og reference til dens kilder - Arbejdere:	
Vurdering af eksponering (menneskelig):	: Eventuelt scenarie : Alle Kvalitativ metode brugt til at konkludere sikker brug.
Forventet eksponering	: Ikke bestemt Oral eksponering forventes ikke at forekomme. Se afsnit 8 i SDS, DNEL.

Punkt 4 — Vejledning til bruger længere nede til evaluering om, hvordan denne arbejder inden for grænserne sat af ES

Miljø	: Ikke relevant.
Sundhed	: Ikke relevant.

Forkortelser og initialord	
Process kategori	: PROC02 - Anvendelse i lukket, kontinuerlig proces med

kontrolleret lejlighedsvis eksponering
 PROC03 - Anvendelse i lukket batchproces (syntese eller formulering)
 PROC05 - Blanding eller iblanding i batchprocesser til formulering af kemiske produkter og artikler (flere stadier og/eller betydelig kontakt)
 PROC08a - Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/udtømning) fra/til kar/store beholdere på ikkededikerede anlæg
 PROC08b - Overførsel af stof eller kemisk produkt (påfyldning/tømning) fra/til kar/store beholdere på dedikerede anlæg
 PROC09 - Overførsel af stof eller kemisk produkt til små beholdere (dedikeret linje til påfyldning, herunder vejning)
 PROC11 - Sprøjtning uden for industrielle miljøer og/eller applikationer
 PROC13 - Behandling af artikler ved dypning og hældning
 PROC15 - Anvend en laboratoriereagens
 PROC19 - Manuel blanding med tæt kontakt, hvor der kun er personlige værnemidler til rådighed
 PROC26 - Håndtering af uorganiske faste stoffer ved omgivelsestemperatur

- Kategori for Frigivelse til Miljøet (ERC)** :
- ERC08a - Udbredt indendørs anvendelse af proceshjælpemidler i åbne systemer
 - ERC08b - Udbredt indendørs anvendelse af reaktive stoffer i åbne systemer
 - ERC08d - Udbredt udendørs anvendelse af proceshjælpemidler i åbne systemer
 - ERC08e - Udbredt udendørs anvendelse af reaktive stoffer i åbne systemer
- Markedssektor efter type af kemisk produkt** :
- PC12 - Gødning
- Afsnit vedr. slutanvendelse** :
- SU01 - Landbrug, skovbrug, fiskeri
 - SU10 - Formulering [blanding] af kemiske produkter og/eller omemballering (bortset fra legeringer)